

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๒

วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคปฏิรูป

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ยื่นคำร้องว่า พรรคปฏิรูป ซึ่งเป็นพรรคการเมืองจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ คือ ภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ และต้องแจ้งค่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขาพรรคตามมาตรา ๓๐ ซึ่งจะต้องดำเนินการภายในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ แต่ปรากฏว่าพรรคปฏิรูปไม่มีการจัดตั้งสาขาพรรคตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคปฏิรูป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคปฏิรูปได้รับจดทะเบียนเป็นพรรคการเมือง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ นายวิเชียร รัตนะวิเชียร หัวหน้าพรรคปฏิรูป ได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แจ้งมายังศาลรัฐธรรมนูญเป็นการยอมรับว่านับตั้งแต่ได้จดทะเบียนตั้งพรรคการเมืองแล้วไม่อาจดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองได้ทันตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากมีอุปสรรคหลายประการ และไม่ขอคัดค้านที่นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคปฏิรูป

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจที่จะวินิจฉัยและมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ และเห็นว่าเรื่องนี้มีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะวินิจฉัยปัญหาได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า มีเหตุตามกฎหมายที่ต้องมีคำสั่งยุบพรรคปฏิรูปตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก

ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และมาตรา ๕๒ บัญญัติว่า “ให้พรรคการเมืองซึ่งจดทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และในกรณีที่พรรคการเมืองดังกล่าวพรรคใดยังมีได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ ให้พรรคการเมืองพรรคนั้นดำเนินการให้ครบถ้วนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ”

ตามข้อเท็จจริงนั้น พรรคปฏิรูปจะต้องจัดตั้งสาขาพรรคให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ แต่มิได้ดำเนินการ นายวิกรพุดิ รัตนวิเชียร หัวหน้าพรรคปฏิรูปได้มีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยยอมรับว่าพรรคไม่อาจดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ดังกล่าวได้ทันตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ และไม่คัดค้านที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งยุบพรรคปฏิรูปพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๕) และวรรคสอง ซึ่งมาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงโดยแน่ชัดว่า พรรคไม่จัดการให้มีสาขาพรรคการเมืองภายในกำหนดเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ประกอบด้วย

มาตรา ๕๒ และจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองใด
ตามมาตรา ๕๒ ไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๒๕ ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันยุบไปตาม
มาตรา ๖๕ และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง” จึงเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง
ให้ยุบพรรคปฏิรูปตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้

ด้วยเหตุผลดังได้พิจารณาและวินิจฉัยแล้ว จึงให้ยุบพรรคปฏิรูป

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ